

УДК 159.923.33+331.101.32

Руслан Гельманович ВАЛЄЄВ,

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ (м. Дніпро)

СТАН ЗАДОВОЛЕНOSTІ РОБОТОЮ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Задоволеність роботою поліцейських є важливою складовою успішного становлення Національної поліції. Дослідження стану задоволеності роботою працівників поліції превентивної діяльності здійснено на основі двохфакторної теорії Френка Герцберга за допомогою методики Пола Спектора.

Ключові слова: задоволеність роботою, поліція превентивної діяльності, двохфакторна теорія Ф. Герцберга, опитувальник П. Спектора

Українське суспільство в останні роки наполегливо намагається здійснити євроінтеграційні перетворення. Певною мірою реалізованою реформою є створення Національної поліції. Однак, незважаючи на масштабність і кардинальність цієї реформи, її хід і результати викликають критику з боку громадськості та фахівців. На наш погляд, важливою складовою успішного становлення нової правоохоронної інституції є вивчення та постійний моніторинг стану задоволеності роботою самих поліцейських як передумова їх ефективної діяльності.

Проблеми психології праці, професійного відбору, різні аспекти вплив мотивів на хід та якість професійної діяльності вже тривалий час знаходяться у центрі уваги психологічної науки та лише останнім часом відповідні дослідження здійснили Г.В. Ложкін, О. Гусак, В.М. Духневич, В.О. Бодров, Л.Д. Сиркін, Т. Францева, О.М. Махлай та В.В. Лопата, О. Шовгеля та ін. Серед фахівців далекого зарубіжжя варто відзначити дослідження Джеймса Перрі та Луїса Вайза (James L. Perry & Lois Recascino Wise), які визначили мотиваційні засади державної служби.

Відповідні дослідження дозволили психологічній науці виокремити такий феномен як «задоволеність роботою». За оцінками фахівців станом на 1995 рік у світі було здійснено понад

12 тисяч досліджень задоволеності роботою [1]. Багато з них спираються на мотиваційно-гігієнічну теорію Ф. Герцберга [2]. Її сутність полягає в тому, що вона акцентує бінарну опозицію «задоволеність роботою» та «незадоволеність роботою» та все різноманіття чинників, що впливають на їх рівень, диференціює на ті, що впливають в першу чергу на задоволеність роботою – так звані мотиватори, та ті, що впливають на незадоволеність роботою – так звані гігієнічні фактори (звідси і назва «двохфакторна теорія»). Опитувальник Пола Спектора [3] дозволяє вимірювати дев'ять різних аспектів задоволеності роботою (як мотиваційних, так і гігієнічних чинників): задоволеність оплатою праці, кар'єрними можливостями, керівництвом, додатковими пільгами, винагородами за якість роботи, відсутністю бюрократичних перепон на роботі, колегами, значимістю роботи, станом інформування в підрозділі.

У грудні 2017 р. – січні 2018 р. нами опитано 52 співробітників підрозділів превенції територіальних органів Національної поліції у чотирьох областях України, серед яких 4 жінки та 48 чоловіків, віком від 21 до 49 років, які мають стаж роботи в ОВС (поліції) від 1 року до 23 років.

Медіани стану задоволеності від різних аспектів демонструє діаграма на рис. 1. Як бачимо, найбільшу задоволеність працівники поліції превенції відчують від значущості своєї роботи та від колег, від керівництва та від стану інформування у підрозділі. А найменшим чином їх задовольняють додаткові пільги, винагороди за якість роботи та оплата праці.

Аналізуючи описову статистику стану задоволеності роботи, найбільше стандартне відхилення (5,76) ми зафіксували для стану задоволеності керівництвом, що пояснюється суб'єктивними чинниками, та для стану задоволеності інформуванням у конкретному підрозділі (4,51), що також пояснюється особливостями організації умов праці в конкретному підрозділі.

За допомогою пакету прикладних програм StatSoft Statistica відповідно до критеріїв Колмогорова-Смірнова та Шапіро-Вілکا ми встановили ненормальність розподілу даних по більшості шкал, хоча розподіл даних по загальному стану задоволеності роботою наближений до нормального (рис. 2).

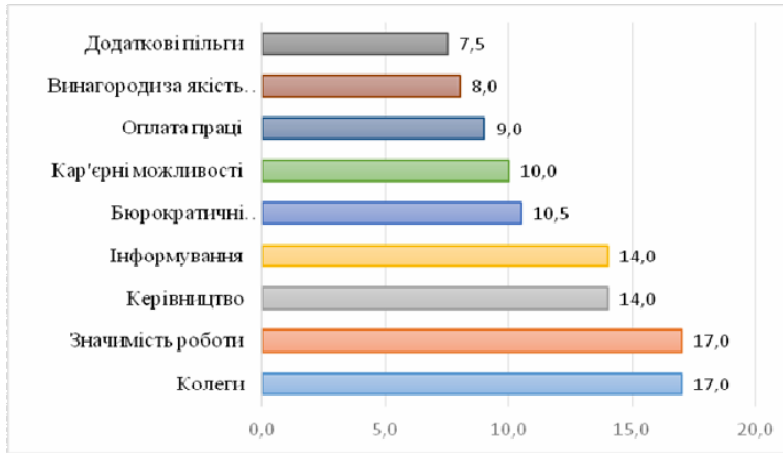

Рис. 1. Ранжування за рівнем задоволеності працівників поліції превенції різними аспектами своєї роботи

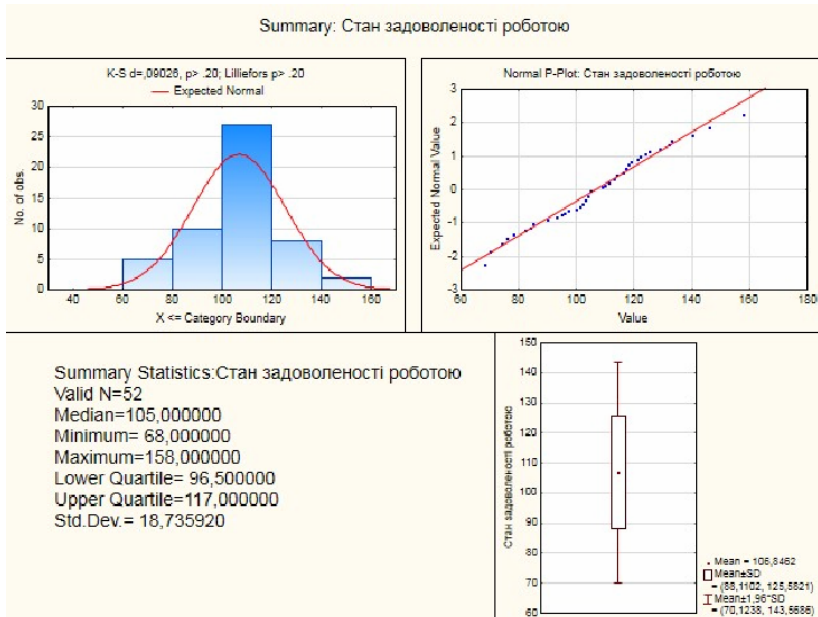

Рис. 2. Розподіл даних загального стану задоволеності роботою працівників поліції превенції

Як свідчить кореляційний аналіз, на загальний стан задоволеності роботою найбільший вплив мають: задоволеність від винагород за якість роботи (коефіцієнт кореляції Спірмена становить 0,77), задоволеність від керівництва та задоволеність від стану інформування в підрозділі ($r=0,7$ при $p<0,05$), задоволеність від оплати праці ($r=0,54$ при $p<0,05$).

Згідно нашого дослідження, 25 з 52 опитаних працівників поліції превенції (приблизно 48,1 %) задоволені роботою, якщо граничною межею задоволеності/незадоволеності визнати 109 балів опитувальника П. Спектора.

Отже, можемо констатувати нагальну потребу у подальшому визначенні стану задоволеності роботою працівників Національної поліції та її постійному моніторингу.

Список бібліографічних посилань

1. Roy S., Avdija A. The effect of prison security level on job satisfaction and job burnout among prison staff in the USA: an assessment. *International Journal of Criminal Justice Sciences*. 2012. Vol. 7, No. 2. P. 524–538.

2. Герцберг Ф., Б. Моснер, Б. Снидерман Мотивация к работе. М. : Вершина, 2007. 240 с.

3. Spector P. E. Job satisfaction survey. URL: <http://shell.cas.usf.edu/~pspector/scales/JssEnglish.doc> (дата звернення: 11.03.2018).

Одержано 14.03.2018

Удовлетворённость работой полицейских представляется важной составляющей успешного становления Национальной полиции. Исследование состояния удовлетворённости работой работниками полиции превентивной деятельности осуществлено на основе двухфакторной теории Фрэнка Герцберга с помощью методики Пола Спектора.

Ключевые слова: удовлетворённость работой, полиция превентивной деятельности, двухфакторная теория Ф. Герцберга, опросник П. Спектора.